

9. Силову складову, що полягає в організації надійної та ефективної системи безпеки та охорони підприємства, яка передбачає збереження майна і капіталу, фізичний захист і безпеку персоналу, захист доступу до інформації та баз даних підприємства тощо.

Зрозуміло, що всі складові економічної безпеки є взаємопов'язаними, органічно доповнюють одна одну і лежать в основі стратегії формування економічної безпеки підприємства. Разом з тим фінансова складова економічної безпеки є ключовою, адже вона відображає узагальнені результати господарської діяльності підприємства. Також рівень фінансової безпеки визначає можливість господарюючого суб'єкта забезпечувати інші складові його економічної безпеки, і навпаки, зміни в будь-якій сфері підприємства в кінці-кінців відображаються у його фінансовій безпеці.

Отже, зважаючи на доволі широкий спектр трактувань та різноманітність підходів, можемо зробити висновок про те, що економічна безпека підприємства є багатогранним і комплексним поняттям, що відображає узгодження й гармонізацію інтересів господарюючого суб'єкта із об'єктивними ринковими умовами господарювання задля ефективного використання виробничого потенціалу, уникнення різного роду загроз та забезпечення економічного розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки* : [колективна монографія у 2т.]. - Дніпропетровськ: «ФОП Дробязко С.І.», 2014. – Т. 2. - 349 с.
2. *Ільяшенко С.М. Складові економічної безпеки підприємства і підходи до її оцінки* / С.М. Ільяшенко // *Актуальні проблеми економіки*. – 2003. – № 3. – С. 12–19.
3. *Мойсесенко І.П. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства: навч. посібник*. / І.П. Мойсесенко, О.М. Марченко – Львів, 2011. – 380 с.

Коржак Віктор Богданович, магістрант 1 курсу,
Загурський Олександр Богданович, к.ю.н., доцент,
доцент кафедри гуманітарних
та фундаментальних дисциплін

ГЕОПОЛІТИЧНА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ЗАГРОЗИ ТА ВИКЛИКИ

Поточна трансформація українського оборонного сектора спрямована на наближення наших оборонних спроможностей до параметрів середовища безпеки. Система оборони повинна бути адекватною сучасним викликам, саме тому весь сектор безпеки, складовою частиною якого є захист, повинен бути ефективним у формуванні такого середовища безпеки, в якій держава може реалізувати максимально повно національні інтереси.

До того ж, для успішного управління цим процесом необхідно спочатку правильно встановити його напрямок. Це може статися, якщо відповідь на питання, перш за все, які проблеми, ризики та загрози існують в сфері забезпечення національної безпеки. Тим не менше, на цій основі слід розробити відповідну стратегію національної безпеки.

Невирішеним питанням, на сьогоднішній день, залишається пошук шляхів забезпечення високого рівня національної безпеки. Останні вибори

президента в Росії, геополітичний дисбаланс сил в Європі та ряд інших факторів змушують нашу державу своєчасно реагувати на виклики та загрози.

Знаходячись в стані позаблоковості та нейтралітету Україна позбавляється можливості приймати активну участь як в регіональних, так і в міжнародних процесах, що пов'язані із сферою безпеки. Виходячи з цього, потрібно забезпечувати національну безпеку на основі демократичного розвитку суспільства і держави, дотримання високого рівня захисту прав і свобод, а також утвердженні європейських цінностей.

Визначення реальних і актуальних проблем геополітичної безпеки України в сучасній стратегічній обстановці, з точки зору українського національного інтересу, допоможе процесу трансформації, який виступає в якості відправної точки для концентрації зусиль. При аналізі ризиків і загроз, в першу чергу слід враховувати індикатор уразливості країни.

Разом з тим, доцільно відповісти на питання про те, що на даному етапі становить небезпеку або загрозу для України, враховуючи її геополітичне становище та впливи на її зовнішню політику і політику безпеки. Саме в цій сфері завжди повинні бути представлені і спосіб вирішення проблем, з якими наші країни-партнери, такі як член ЄС і НАТО або ті, які беруть участь в “коаліції бажаючих” в умовах управління кризовими явищами.

Згідно Закону України “Про основи національної безпеки України” від 19 червня 2003 р. реальними та потенційними загрозами національній безпеці у зовнішньополітичній сфері є:

- ✓ посягання на державний суверенітет України та її територіальну цілісність, територіальні претензії з боку інших держав;
- ✓ спроби втручання у внутрішні справи України з боку інших держав;
- ✓ воєнно-політична нестабільність, регіональні та локальні війни (конфлікти) в різних регіонах світу, насамперед поблизу кордонів України [1].

Федуняк С. Г. вважає, що “основними вимірами, в яких мають відбуватися процеси зміцнення та забезпечення національної безпеки в сучасній геополітичній ситуації, виступають: національний, регіональний та глобальний.

В рамках національного виміру повинно здійснюватись формування стабільної політичної та економічної системи, забезпечення зростання рівня матеріального добробуту, вироблення надійних механізмів подолання різного роду конфліктів В регіональному вимірі передбачено створення та ефективне функціонування регіональних інститутів та відповідних механізмів, що дають можливість створити “пояс безпеки” навколо території України Глобальний вимір складається з геополітичного, гео економічного та культурно-цивілізаційного елементів і залежить від місця України в світових політичних та економічних процесах, а також її приналежності до певного цивілізаційного простору [2, с. 82].

Залишаючись сьогодні поза межами європейської та євроатлантичної безпеки наша держава ризикує зіткнутись з рядом ризиків, серед яких варто виокремити ризики і виклики, які пов'язані із загостренням геополітичного

суперництва між Заходом в контексті НАТО і Сходом в контексті Росії стосовно впливу в регіоні Центрально-Східної Європи, які проявляються у вигляді окремих заходів політичного, економічного та інформаційного тиску на Україну з боку Російської Федерації [3, с. 56].

Таким чином, Україна повинна знайти найбільш ефективні способи вирішення проблем забезпечення геополітичної безпеки. Необхідно визначити реальну вразливість країни, щоб допомогти знайти своє унікальне місце в загальній мозаїці зусиль ЄС і НАТО. У зв'язку з цим, сектор безпеки в цілому, і цей захист, зокрема, отримують відповідні цілі і завдання по відношенню до яких Болгарія сприятиме дотриманню колективної безпеки і оборони.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19.06.2003 № 964-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/964-15> (дата звернення: 25.04.2018).
2. Федуняк С. Г. Національна безпека України в контексті сучасних процесів в Європі і на пострадянському просторі / С. Г. Федуняк // Національна безпека України. Конференція українських випускників програм наукового стажування у США (Чернігів, 16-19 вересня 2004 р.). – К.: Стілос, 2004. – С. 81-90.
3. Парипа П. Чи станцює Україна танець – ЄС і НАТО? / П. Парипа // Універсум. – 2001. – № 7. – С. 56.

Марусин Олександр Васильович, *магістрант 1 курсу,*
Марків Марія Михайлівна, *к.е.н.,*
старший викладач кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В БОЛГАРІЇ

Здоров'я є одним з основних благ, які в сукупності складають сенс людського життя, а також визначають зміст прав людини. Для індивіда та сім'ї в цілому, здоров'я дає можливість особистого розвитку та економічної безпеки в майбутньому. Здоров'я є важливим для продуктивної праці, навчання та освіти, а також для здатності рости інтелектуально, емоційно та фізично.

Основною функцією та турботою держави є збереження та відновлення здоров'я та підвищення якості життя кожного болгарського громадянина. В той же час, здоров'я не лише гарантується Конституцією країни, а є обов'язком кожного громадянина дотримуватися законодавства та підтримувати здоровий спосіб життя.

Реформа охорони здоров'я, як безперервний процес якісних та кількісних змін з різною сферою та впливом на систему охорони здоров'я, є головною метою поліпшення стану здоров'я нації. Саме тому зміни в контексті реформи повинні застосовуватися в єдиному та логічному взаємозв'язку, що призведе до довготривалого та стабільного вирішення проблем у галузі охорони здоров'я.

Охорона здоров'я в Болгарії страждає від багатьох структурних проблем. Суспільство та профспілки вважають, що необхідно витратити більше грошей на реконструкцію лікарень та інститутів, які вирішують багато інших важливих